

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Lausunto oikeusministeriön hallinnonalan maksustrategia -työryhmän mietinnöstä

Viite: lausumapyyntö oikeusministeriön työryhmämietinnöstä 2004:19

Pyydettyinä lausuntona mietinnöstä Takuu-Säätiö kunnioittaen esittää seuraavaa.

Työryhmä esittää mietinnössään, että ulosoton maksujen suoritekohtaisten kustannusten tarkastelu ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista ja painottaa maksujen oikeudenmukaista jakautumista velallisen ja velkojajahojen kesken. Työryhmä katsoo, että ulosottomaksuista on syytä (edelleen) säätää erityislailla.

Takuu-Säätiö yhtyy edelliseen näkemykseen pääosin. Takuu-Säätiö esittää kuitenkin, että ulosoton maksulisten suoritusten kehittämisessä tulisi huomioida myös ulosoton perimien maksujen kohtuullisuus velallisen kannalta, jos ulosoton suoritteiden kustannukset ovat normaalia alemmat. Ulosottovelallisen maksettavaksi tulevien taulukkomaksujen osalta on mahdollista, että lain perusteella perittävät taulukkomaksut voivat yhteissummuna muodostua velallisen kannalta kohtuuttomiksi. Kumuloituvien ulosottomaksujen ongelmaan pitkäaikaisessa perinnässä onkin puututtu ulosottolain kokonaisuudistuksen kolmannessa vaiheessa (OM, Lausuntoja ja selvityksiä 2003:18). Ulosottomaksujen summa voi muodostua suureksi myös kertasuorituksessa, jossa kaikki ulosotossa olevat saatavat suoritetaan yhdellä maksulla.

Takuu-Säätiö myöntää takauksia ylivelkaantuneille yksityishenkilöille järjestelyluottoa varten. Järjestelyluottoa maksetaan asiakkaan velat pois ja asiakas maksaa järjestelyluottoa maksuvaransa mukaisella maksuohjelmalla. Takauksen saaneilla henkilöillä on usein järjestelyluoton nostohetkellä jopa kymmeniä eri velkoja ulosotossa perittävänä, jolloin sovittujen kertasuoritusten on kuljettava ulosoton kautta. Ulosottomiehellä on oikeus periä taulukkomaksut kunkin ulosottoasian loppusuorituksesta erikseen. Ulosottomaksut voivat tällaisessa tilanteessa nousta useisiin satoihin euroihin. Ulosottomaksut joudutaan käytännössä maksamaan nostettavalla järjestelyluotolla. Asiakas maksaa siis ulosottomaksunsa viime kädessä korollisella luotolla. Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä järjestelyluoton maksuohjelma on tiukka, joten asiakkaan niukka elämä jatkuu myös ulosoton jälkeenkin luoton takaisinmaksuajan.

Kun järjestelyluotolla rahoitettu kertasuoritus tehdään ulosottoon ulosottoviranomaisen perintätoimien ulkopuolelta, ulosoton kustannukset jäänevät pieniksi. Ulosottomaksujen poistaminen kokonaan ei välttämättä tule kysymykseen kuin harvoissa tapauksissa. Sen sijaan tässä tilanteessa velallisen maksettavaksi tulevien ulosottomaksujen kokonaissumman tuntuva alentaminen tulisi olla mahdollista ilman, että se aiheuttaisi merkittäviä kustannusongelmia ulosottohallinnossa. Velallisten yhdenvertaisuuden vuoksi kokonaismaksun alentamisesta olisi syytä säätää lain tasolla tarpeeksi selkein kriteerein.

Takuu-Säätiö katsoo edelleen, että koska ulosottomaksun alentaminen edellä kuvatussa tilanteessa olisi perusteltua velallisen aseman lisäksi ulosoton kustannusten alhaisuudella, saamatta jäänyttä maksun osaa ei tarvitsisi siirtää sellaisenaan velkojajahon maksettavaksi.

Helsingissä 29. kesäkuuta 2005

TAKUU-SÄÄTIÖ

Leena Veikkola
toiminnanjohtaja

Anna Johansson
lakimies, perintäpäällikkö